

Jāuzlabo AS "Latvijas valsts meži" pārvaldība

Meža nozare ir viena no nozīmīgākajām Latvijas tautsaimniecībā

47 % no tiem ir valsts īpašumā, apsaimnieko AS "Latvijas valsts meži" (LVM)

1,27 miljardi LVM apsaimniekoto mežaudžu vērtība

LVM ir viens no lielākajiem dividendu maksātājiem – 2024. gadā valsts budžetā iemaksāja

37 % no visām dividendēm jeb

141,3 milj. EUR

Galvenās nepilnības pārvaldībā

Nav aktuāla vidēja termiņa meža nozares politikas dokumenta	Valsts budžetā neiemaksāja	LVM negūti ieņēmumi,	Nav iecelta pastāvīga padome
Nozare 5 gadus darbojas bez mērķiem, prioritātēm un sagaidāmiem rezultātiem	vismaz 130,3 milj. EUR LVM saimnieciskajai darbībai nevajadzīgo līdzekļu	samazinot zāģbaļķu cenas, 49,4 milj. EUR	apejot likumu, Zemkopības ministrija (ZM) 3 gadus LVM pārraudzību uzticēja pagaidu padomei

Meža nozarē trūkst skaidras politikas

Bez aktuāla vidēja termiņa politikas dokumenta ZM virzījusi būtiskus normatīvo aktu grozījumus:

samazināt koku ciršanas vecumu pat par **40 gadiem**

palielināt kailciršu platības **no 2 līdz 5 ha**

palielināt koku ciršanas apjomu valsts mežos

Kas pārvalda LVM?

Zemkopības ministrija (ZM)	Padome	Valde
<ul style="list-style-type: none"> pārstāv valsti kā akcionāru pārrauga padomes darbu lemj par peļņas izlietojumu 	<ul style="list-style-type: none"> pārrauga valdes darbu apstiprina stratēģiju, budžetu 2024. gadā samazina locekļu skaitu 	<ul style="list-style-type: none"> vada LVM ikdienas darbu 2026. gadā samazina locekļu skaitu

LVM vidēja termiņa darbības stratēģija netiek pilnvērtīgi izmantota

Netiek izmantota kā efektīvs vadības instruments

LVM noteica zemu stratēģiskos finanšu rādītājus, tos nepārskatot atbilstoši iepriekšējo gadu faktiskajiem rezultātiem

2021.–2025. gadā tie būtiski pārsniegti:

peļņas rādītājs līdz **329 %**

meža kapitālvērtības rādītājs līdz **171 %**

peļņa, kas izmaksājama dividendēs, līdz **181 %**

Izslēgti un neiekļauti būtiski rādītāji

→ No 2024. gada darbības stratēģijā nav meža kapitālvērtības rādītāja (izriet no Meža likuma un Meža politikas)

→ No 2026. gada nav koksnes krājas pieauguma rādītāja (akcionāra gaidas)

→ No 2027. gada ikgadējās valsts budžetā iemaksājāmās dividendes plānotas līdz pat

33,8 milj. EUR

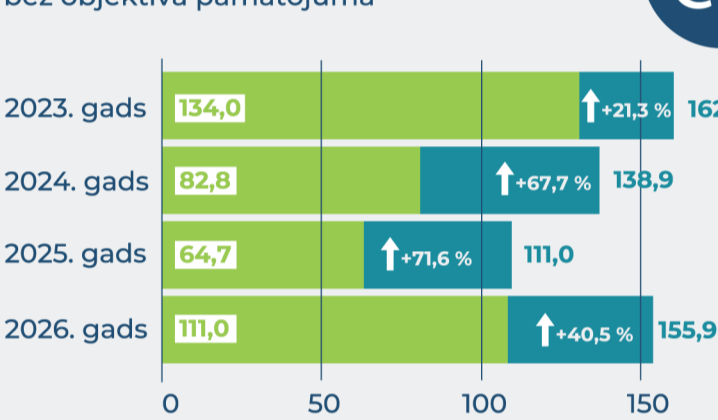
mazākas par akcionāra gaidām

Dividendes plāno necaurskatāmi un haotiski

Dividendes ir peļņas daļa, ko LVM iemaksā valsts budžetā par valsts kapitāla izmantošanu

Necaurskatāma dividendu plānošana

Dividenžu prognozes isā laikā (3 līdz 7 mēnešos) korigē bez objektīva pamatojuma

LVM revīzijā nesniedza peļņas un dividendu prognozes pamatojošos aprēķinus – nav izsekojama un atbildīga valsts budžeta plānošana

Paredzēto naudu dividendēm novirza jau iepriekš "iezmētiem" pasākumiem, neradot iespēju pirms budžeta pieņemšanas izvērtēt valsts prioritātes

2021.–2026. gadā novirzīti:

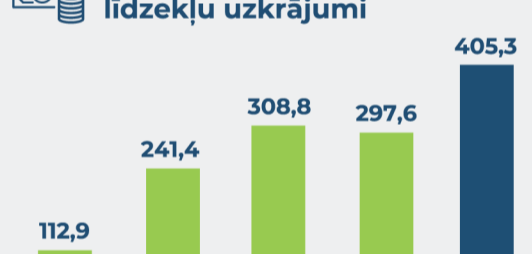
gandrīz puse jeb **~317 milj. EUR**

piemēram, Rail Baltica projekta pārprojektēšanai, pievienotās vērtības nodokļa samazinātās likmes saglabāšanai augļiem, ogām un dārzeņiem

91 % no tiem jeb **289 milj. EUR**

ZM "iekšējām vajadzībām" (valsts atbalstam lauksaimniecības un lauku attīstībai)

LVM nepamatoti lieli finanšu līdzekļu uzkrājumi

Darbībai nepieciešami **~275 milj. EUR**

Brīvie līdzekļi vismaz **130,3 milj. EUR**

neiemaksāja valsts budžetā papildu dividendu veidā

ZM atstāja LVM rīcībā **119 milj. EUR** bez skaidriem izlietojuma principiem vai mērķiem

Nepamatoti lēmumi par koksnes cenām

<ul style="list-style-type: none"> 2021. gadā 12 uzņēmumi izsolē ieguva ilgāka termiņa līgumus par skujkoku II šķiras zāģbaļķu piegādi, piedāvājot vidēji par 23 % augstākas cenas nekā sākotnējās 2023. gada beigās ZM sagatavoja informatīvo ziņojumu 2024. gadā Ministru kabinets uzdeva LVM noslēgtajos skujkoku zāģbaļķu ilgāka termiņa līgumos piemērot īstermiņa līguma cenas 2025.–2026. gadā Akcionāru sapulce lēma turpināt samazināt cenas 2 līgumiem 	<p>LVM ieņēmumu samazinājums</p> <p>49,4 milj. EUR</p> <p>↓ no tiem 37,07 milj. EUR 2024. gadā</p> <p>↓ un vēl 12,3 milj. EUR 2025.–2026. gadā</p>
---	---

Lemjot par cenu samazinājumu 2024. gadā, lēmumi nebija balstīti uz pilnīgu informāciju, nebija pietiekami ekonomiski izvērtēti un ārpus Ministru kabineta un akcionāra kompetences

dati nepilnīgi, vietām neprecīzi neizvērtēja citus iespējamus risinājumus neņēma vērā iepriekšējos labvēlīgos apstākļus

uzņēmumu situāciju vērtēja nekonekventi salīdzināja ar citām valstīm

Cenu samazinājums varēja būt mazāks

→ īstermiņa līgumu cenas nebija objektīvas tirgus cenas

→ balstījās tikai uz 11 % no LVM pārdotās zāģbaļķu apjoma

→ ilgāka termiņa līgumu cenas kļuva zemākas par īstermiņa līgumu cenām

→ ja būtu ņemta vērā ilgāka termiņa līgumu specifika, ieņēmumu samazinājums varēja būt gandrīz uz pusi mazāks – **19,5 milj. EUR**, nevis **37,07 milj. EUR**

→ pēc cenu samazināšanas gandrīz visi uzņēmumi 2024. gadu noslēdza ar peļņu

2 ilgtermiņa mežizstrādes līgumu pārveides līgumiem cenu maiņa nebija pietiekami pamatota – Ministru kabineta lēmums skaidri nenoteica cenu piemērošanas principus 2025. un 2026. gadam

Ministru kabinets un ZM kā akcionārs pieņēma lēmumus, kas bija LVM valdes ekskluzīvā kompetencē

Risinājumi situācijas uzlabošanai

- Zemkopības ministrijai un AS "Latvijas valsts meži" sniegti **8 ieteikumi**, kurus ieviešot līdz **2028. gadam** sagaidāmi būtiski uzlabojumi:
- Skaidra meža nozares politika**
Meža nozarei būs aktuāli vidēja termiņa mērķi un sasniedzamie rezultāti
- Pamatoti un izvērtēti lēmumi**
Pirms būtisku normatīvo aktu pieņemšanas izvērtēs to ietekmi uz vidi
- Profesionāla un neatkarīga padome**
LVM pārraudzīs atklātā konkursā atlasīti padomes locekļi
- Praksē izmantota stratēģija**
LVM vidēja termiņa darbības stratēģija būs reāls vadības instruments
- Samērīgi finanšu līdzekļi**
LVM rīcībā esošie finanšu līdzekļi nepārsniegs saimnieciskajai darbībai nepieciešamo apmēru

